

Pla Marc d'Igualtat entre dones i homes

Programació 2018-2019

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

Pla Marc d'Igualtat entre dones i homes

Programació 2018-2019

Aprovat pel Ple de l'Ajuntament
en sessió celebrada el dia
27 de setembre de 2018

Índex

06	Presentació de l'alcalde
08	Presentació de la regidora
10	Introducció
12	Antecedents
14	Marc legislatiu
18	Principis orientadors
21	Àrees d'actuació:
22	1. Violència de gènere i masclista
32	2. Salut i esport
40	3. Ocupació, conciliació i corresponsabilitat
48	4. Educació i cultura
56	5. Participació, associacionisme i mitjans de comunicació
64	6. Urbanisme, mobilitat i medi ambient
70	7. Inclusió social
78	8. Transversalitat
84	Seguiment i avaluació

Presentació de l'alcalde

JOAN RIBÓ CANUT

Alcalde de València

La igualtat de gènere és una peça clau en el desenvolupament de qualsevol societat. Garantir-la és una obligació de tots els poders públics. Este missatge ha arribat plenament a la societat valenciana i l'Ajuntament de València ha de contemplar els drets de les dones i els homes des d'este principi d'igualtat per a posar en el centre de les nostres actuacions polítiques el benestar comú i la qualitat de vida de la nostra ciutadania.

No obstant això, les dades ens mostren que les situacions de desigualtat continuen persistint. Les dones presenten una taxa de pobresa major, continuen sent les principals responsables de les atencions, presenten més dificultats per a accedir a l'ocupació remunerada, patixen l'assetjament sexual i laboral en un grau major, tenen una taxa d'activitat laboral menor o exclusió social major. Esta desigualtat mostra la cara més amarga en els assassinats de dones per la violència masclista.

Treballem per a canviar les idees, els comportaments i les actituds que provoquen la desigualtat i les violències. Mentre continuem normalitzant les actituds masclistes serà difícil que la situació canvie. Per això és tan important lluitar contra els masclismes quotidians que es reproduïxen en el nostre dia a dia. És important detectar-los i atallar-los, i la implicació dels homes és imprescindible en esta tasca. L'educació en igualtat des d'edats precoces i la prevenció en la població juvenil seran ferramentes bàsiques per a modificar-los.

Però els canvis en les qüestions de gènere creen fortes resistències tant personals com institucionals, culturals i polítiques. Per això, és necessària la reorganització dels recursos i mitjans de l'Administració local, dirigida a incorporar els objectius de la igualtat en les polítiques generals. Es tracta d'un gran repte per a la gestió municipal que implica estratègies de canvi i noves metodologies que possibilitaran una transformació social.

L'Ajuntament de València ha elaborat este pla marc d'igualtat entre dones i homes per a adaptar-se a la realitat actual de la ciutat, comproment-se a treballar des de totes les àrees de govern i amb tots els grups polítics, així com les entitats i el teixit associatiu de la ciutat.

Per a aconseguir eixa ciutat més justa i lliure de violència contra les dones hem d'implicar-nos col·lectivament. Des d'una mirada àmplia i feminista, vos convida a recórrer el camí cap a la igualtat. Un camí que, necessàriament, farà les dones i també els homes més lliures i feliços.

Presentació de la regidora

ISABEL LOZANO LÁZARO

Regidora d'Igualtat i Polítiques Inclusives

L'arribada del nou govern municipal al maig de 2015 ha suposat l'activació de les polítiques d'igualtat de l'Ajuntament de València, un compromís polític ferm amb la igualtat de gènere i una voluntat clara d'eliminar qualsevol forma de discriminació i violència cap a les dones de la nostra ciutat. Mostra evident d'això és la composició del govern municipal, amb la creació per primera vegada de la Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, a la qual s'adscriu un servici propi, més dotació pressupostària i increment de personal.

El Pla marc d'igualtat entre dones i homes de la ciutat de València que presentem és una eina fonamental per a implantar estes polítiques d'igualtat que contribuïsqen a la transformació de la desigualtat existent. Es despleguen accions que beneficiaran dones i homes i, per tant, la societat en general. Es partix de la identificació i l'anàlisi de la realitat de la nostra ciutat per a determinar les àrees d'intervenció, establint una programació biennal de mesures i accions per a provocar canvis estructurals que responen a situacions que estan en la base mateixa de les desigualtats de gènere.

Este pla no seria possible sense la implicació de les diferents àrees municipals: la transversalitat de les seues actuacions fa que siga absolutament necessària la participació activa de totes i que es realitze una aposta decidida per a introduir la perspectiva de gènere en els pressupostos municipals.

Un dels principis que travessa este pla marc d'igualtat és el de la interseccionalitat, perquè totes les persones ens situem en diversos eixos d'inclusió-exclusió depenent de múltiples factors com l'edat, l'orientació sexual, la nacionalitat, la diversitat funcional, la classe social i, sens dubte, el gènere.

Altres principis o eixos d'este pla són la implicació dels homes, necessària per a canviar els models de masculinitat cap a actituds igualitàries, conciliadores i col·laboradores amb l'eliminació de la violència de gènere; l'apoderament de les dones, perquè siguen protagonistes actives de la seua vida, i la prevenció i lluita contra les violències masclistes, en què hem de tindre en compte cada vegada més la població jove, les dones en risc o exclusió social, les migrants i les majors. La prevenció de la violència masclista ha de començar en les primeres etapes de la vida, per mitjà de l'educació en igualtat dels xiquets i xiquetes, promovent les relacions afectives respectuoses i alertant de la violència masclista que s'exercix a través de l'ús creixent de les tecnologies d'informació i comunicació.

S'aposta per una clara descentralització de les polítiques d'igualtat a través de la creació de les unitats d'igualtat als barris, a semblança de la que ja vam posar en marxa al Marítim, a fi d'acostar-les a la vida quotidiana del veïnat i aconseguir així un espai de detecció, prevenció, participació, impuls i coordinació.

Cada dos anys es quantificarà per mitjà d'indicadors, el grau de compliment de les accions proposades i s'analitzarà la informació aportada pels agents implicats, tot això amb una doble finalitat: la rendició de comptes i la millora contínua per a la programació següent. El Consell Municipal de les Dones i per la Igualtat, òrgan consultiu de l'Ajuntament de València en matèria d'igualtat de gènere, participarà activament en el seguiment i l'avaluació del Pla.

Confiam que pugues implicar-te, en la mesura que et siga possible, a posar el teu granet d'arena per una ciutat que respecte plenament els drets socials, polítics i econòmics de les dones. Gràcies per endavant.

Introducció

El Pla Marc d'Igualtat entre dones i homes de l'Ajuntament de València pretén contribuir a la disminució de les desigualtats de gènere que continuen existint en la nostra societat.

Especialment, naix amb l'objectiu prioritari de lluitar contra les desigualtats més greus que, de la manera més injustificada i persistent, es produïxen en la relació entre les dones i els homes; ens referim a les relacionades amb la violència i el maltractament. Les conseqüències d'eixos desequilibris són molt greus, algunes dones són incapaces de prendre decisions per elles mateixes i viuen sotmeses, altres són obligades a exercir la prostitució i altres inclús, en el curs de la violència extrema, perden la vida. Per a qualsevol institució pública l'eliminació de les violències masclistes ha de ser prioritària, sense oblidar les desigualtats que es produïxen en l'ocupació, la conciliació o els mitjans de comunicació, per esmentar alguns àmbits de la vida social.

Un altre tret distintiu d'este pla és l'aposta que s'hi fa per la participació. Es compta amb entitats i representants de la societat civil des del disseny mateix i també estaran presents en el seguiment i en l'avaluació del Pla. Este principi de la participació es reflectix també en la transversalitat de l'enfocament de gènere en les polítiques de totes les àrees de l'Ajuntament que es vol impulsar, per a fer arribar el principi d'igualtat a tots els nivells municipals i a tots els àmbits de la societat.

Este pla pretén constituir-se com el marc d'acció general per a l'activitat que cal desplegar en matèria d'igualtat municipal en els pròxims anys. Estarà vigent mentre siga útil, mentre responga a la realitat. Exigix, això sí, una programació per a desenvolupar els objectius que s'ha fixat. Esta programació serà de caràcter biennal, s'ajustarà a les necessitats que vagen sorgint o a l'evolució que tinguen les ja existents; així com als recursos, especialment humans i pressupostaris, amb què es compta.

Antecedents

L'Ajuntament de València començà l'any 2001 a planificar i aplicar mesures específiques d'igualtat entre dones i homes. Aquell any es va aprovar el **I Pla municipal per a la igualtat entre dones i homes**, amb vigència en el període 2001-2003.

Fruit de la seua execució va ser la creació de:

- **CMIO**, Centre Municipal de la Dona (actual **Espai Dones i Igualtat**¹). La seua actuació ha suposat comptar amb un centre d'atenció específica per a les principals necessitats de les dones i servir de referent per a professionals.
- **Comissió per a la Violència contra les Dones**. Va ser el germen del futur Consell de la Dona.
- **Comissió Tècnica Interàrees**, formada per representants de diferents àrees i servicis municipals que tenien algun tipus d'implicació amb el Pla. Es tractava de generar un espai de coordinació i seguiment de l'execució del Pla entre les mateixes àrees municipals.

El **II Pla municipal per a la igualtat entre dones i homes** es va aprovar el 2008 per al període 2008-2012, durant el qual es va aconseguir impulsar i crear:

- **Consell de la Dona**, òrgan de participació que va obrir la possibilitat de formar part de les polítiques d'igualtat municipals a un nombre molt important d'organitzacions i entitats públiques i privades.

1 A partir de novembre de 2017, el Centre Municipal de la Dona-CMIO canvia el seu nom a Espai Dones i Igualtat, a l'efecte de totes les referències en el document.

- **Comissió d'Igualtat**, formada per representants de la corporació i de les organitzacions sindicals amb representació a l'Ajuntament de València. El seu principal objectiu era dissenyar el pla intern o d'empresa; este, amb el nom de **Pla d'igualtat per a empleades i empleats de l'Ajuntament de València**, es va aprovar al desembre de 2009.
- **Protocol d'actuació en situacions de violència contra les dones de la ciutat de València**. Eina per a la prevenció i atenció de la violència de gènere, acordada amb les principals institucions relacionades i amb l'objectiu de fer eficaç l'actuació del conjunt d'organitzacions que lluiten contra la violència de gènere.
- **Coordinadora de Projectes de Prostitució**, actual **Coordinadora per a la Inclusió de Persones en Situació de Prostitució i/o Tràfic**. Òrgan de coordinació de les diferents institucions públiques i privades que treballen en l'àmbit de la prostitució.

Després de les últimes eleccions municipals de 2015, i davant dels canvis produïts en la composició i estructura de l'Ajuntament de València, es crea la **Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives**, que ha donat continuïtat als programes i servicis ja en funcionament i ha impulsat canvis, com en el Consell de la Dona, ara denominat **Consell de les Dones i per la Igualtat**, en què s'ha aprovat un nou reglament, o noves actuacions com la creació de les **unitats d'igualtat** dels districtes de la ciutat, de les quals s'ha creat la primera (setembre de 2016) al districte dels Poblaters Marítics. Al març de 2017 es crea el **Servici d'Igualtat i Polítiques Inclusives**, les competències del qual s'amplien cap a altres línies d'intervenció en matèria d'igualtat entre dones i homes amb l'atenció als col·lectius LGTBI, a més de la creació de la **Secció d'Inclusió Social i Convivència**.

Marc legislatiu i normatiu

S'inclouen en este apartat les referències de tipus legislatiu que regulen la matèria de la igualtat entre dones i homes. Es completa amb un altre tipus d'instruments d'ordenació que, tot i no ser jurídic, també són d'incumbència d'esta àrea: plans, acords, protocols, etc.

1. Àmbit internacional

Nacions Unides

- Declaració sobre l'eliminació de la discriminació contra la dona. Assemblea General de Nacions Unides, en la seua resolució 2263 (XXII), de 7 de novembre de 1967.
- La Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW). Tractat internacional de les Nacions Unides firmat en 1979.
- IV Conferència Mundial sobre les Dones (Beijing, 1995).
- Protocol facultatiu de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona. Assemblea General de Nacions Unides, resolució A/54/4, de 6 d'octubre de 1999, i ratificat per l'Estat espanyol el 6 de juliol de 2001.
- L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible. Assemblea General de Nacions Unides, 25 de setembre de 2015. Impulsa el compromís de la comunitat internacional per a l'èxit de la igualtat de gènere i l'apoderament de totes les dones i xiquetes a través del seu cinqué objectiu específic i, de manera transversal, en els altres objectius.

Unió Europea

- Directiva 2011/99/UE, del Parlament Europeu i del Consell de la Unió Europea, de 13 de desembre de 2011, sobre l'ordre europea de protecció a víctimes.
- Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica amb data 11 de maig de 2011 (Conveni d'Istanbul). Ratificat per l'Estat espanyol el 2014.
- Directiva 2006/54/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes d'ocupació.
- La Comissió Europea va aprovar el Compromís estratègic per a la igualtat entre dones i homes 2016-2019 en línia amb el Pacte europeu per a la igualtat de gènere 2011-2020.

2. Àmbit nacional

Àmbit estatal

- Llei 27/2003, de 31 de juliol, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de la violència domèstica.
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
- Pla nacional de sensibilització i prevenció de la violència de gènere 2007-2008.
- Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte.
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor.
- Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, i Llei 26/2015, de 28 de juliol, les dos de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, que milloren l'atenció i la protecció dels fills i les filles de les dones víctimes de violència de gènere, així com dels i les menors víctimes d'altres formes de violència, en particular del tràfic d'éssers humans.
- Reial decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desplega la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delicte, i es regulen les oficines d'assistència a les víctimes del delicte.
- El Protocol marc de protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans, adoptat per mitjà de l'Acord de 28 d'octubre de 2011 pels ministeris de Justícia, de l'Interior, d'Ocupació i Seguretat Social i de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat, la Fiscalia General de l'Estat i el Consell del Poder Judicial.
- Pacte d'estat en matèria de violència de gènere 2017.
- Pla estratègic d'igualtat d'oportunitats per a 2018-2021.

Àmbit autonòmic valencià

- Decret 143/2002, de 3 de setembre, del Govern Valencià, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental per a Combatre la Violència Domèstica a la Comunitat Valenciana, modificat pel Decret 202/2003, Decret 208/2009 i Decret 53/2012, del Consell. Actualment es denomina Comissió Interdepartamental per a Combatre la Violència de Gènere a la Comunitat Valenciana.
- Ordre de 17 febrer de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, sobre condicions i requisits per a l'autorització dels centres especialitzats per a dones en situació de risc social, per la qual es desplega el Decret 91/2002, de 30 de maig, del Govern Valencià, sobre Registre dels Titulars d'Activitats d'Acció Social, i de Registre i Autorització de Funcionament dels Servicis i Centres d'Acció Social, a la Comunitat Valenciana.
- Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes.
- Ordre de 22 de desembre de 2003, de la Conselleria de Benestar Social, funcionament general dels centres especialitzats per a dones en situació de risc social.
- Decret 20/2004, de 13 de febrer, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea l'Observatori de Gènere de la Comunitat Valenciana.
- Decret 52/2004, de 2 d'abril, del Consell de la Generalitat, pel qual es crea el Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la violència de gènere i persones dependents en l'àmbit de la família.
- Decret 64/2008, de 2 de maig, del Consell, de modificació del Decret 232/1997, de 2 de setembre, del Consell, pel qual es va crear l'Observatori de Publicitat no Sexista de la Comunitat Valenciana.
- Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.
- Decret 20/2018, de 9 de març, del Consell, de modificació del Decret 63/2014, de 25 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament per al reconeixement de les indemnitzacions i les ajudes econòmiques a les víctimes de violència sobre la dona.
- Acord interinstitucional pel qual s'aprova el Protocol per a la coordinació de les actuacions en matèria de violència de gènere a la Comunitat Valenciana (21 de novembre de 2014).
- Protocol d'actuació per a la integració de les dones víctimes de violència de gènere de la Conselleria de Benestar Social.
- Pacte valencià contra la violència de gènere i masclista (setembre de 2017), al qual s'ha adherit l'Ajuntament de València.

Àmbit local

- Pla d'igualtat per a empleades i empleats de l'Ajuntament de València, aprovat per la Junta de Govern Local al desembre de 2009. Com a desplegament d'este pla s'ha aprovat:
 1. Reglament del funcionament de la Comissió d'Igualtat de l'Ajuntament de València. Aprovat per la Junta de Govern Local al febrer de 2011.
 2. Reglament municipal per a l'ús no sexista del llenguatge. Aprovat pel Ple al novembre de 2011.
 3. Protocol d'actuació enfront de l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe. Aprovat per la Junta de Govern Local al febrer de 2015.
 4. Protocol d'intervenció per a situacions de violència de gènere de l'Ajuntament de València. Aprovat per la Junta de Govern Local al juliol de 2016.

A més, l'Ajuntament compta amb altres instruments que contenen alguna norma relacionada amb la igualtat entre dones i homes:

- II Pla de servicis socials per a la inclusió social 2014-2017. S'hi integra una àrea d'Intervenció amb Dones.
- Protocol de col·laboració i de coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de la Policia Local per a la protecció de víctimes de violència domèstica i de gènere, firmat per part de l'Ajuntament de València al març de 2014.
- Protocol d'actuació en situacions de violència contra les dones a la ciutat de València, aprovat per la Junta de Govern Local al novembre de 2014.
- Pla de govern local, 2015. Conté un eix de ciutat denominat Ciutat de les persones, integradora, protectora, equitativa, igualitària i amb qualitat de vida. Polítiques d'igualtat de gènere i inclusives.
- Clàusules socials i lingüístiques que cal incloure en els plecs de contractació que tramite l'Ajuntament de València, Vicesecretaria General, Circular 2/2016. Aprovades en la JGL del 15-4-2016, i modificació posterior, aprovada en la JGL del 3-6-2016.
- Protocol d'intervenció amb víctimes de tràfic per a l'explotació sexual a la ciutat de València. Aprovat en la JGL el 22-09-2017.

Principis orientadors

En els plans d'igualtat anteriors s'inclouïen entre els seus principis orientadors una sèrie de valors o criteris que van inspirar les diferents mesures sobre igualtat que s'han anat desplegant. Són els següents:

Igualtat

Suposa l'absència de tota discriminació directa o indirecta, per raó de sexe o gènere. Les dones i els homes tenen els mateixos drets i obligacions, i això pel mer fet de ser persones i ciutadanes i ciutadans d'una determinada societat.

Transversalitat

La perspectiva de gènere ha d'incorporar-se a la presa de decisions, la planificació, la posada en marxa i l'avaluació del conjunt de les polítiques i actuacions municipals, i implicar tots i cada un dels àmbits, sectors o actuacions on intervenen.

Integració

És necessari impulsar una línia d'acció comuna en què convergisquen les diferents àrees municipals incorporant tots els servicis, programes i iniciatives dirigits específicament a les dones.

Diversitat

Les dones, com els homes, no són un tot homogeni, sinó divers i diferent. Les desigualtats existents no provenen de la diversitat sinó de la discriminació davant d'esta.

Participació

Hi ha mecanismes visibles i "invisibles" que dificulten la participació ciutadana de les dones en igualtat. Per això, és necessari potenciar l'associacionisme de les dones o mesures dirigides a l'apoderament de les dones.

Prevenió

Suposa aconseguir la igualtat d'oportunitats i impedir la discriminació per raó de sexe; com a objectiu, ha d'estar incorporat a una cultura de la tolerància, com ocorre en les desigualtats per raó de raça, religió, etc., i a la promoció d'estils de vida on la convivència, el respecte a la diferència i l'absència d'estereotips o patrons culturals faciliten una qualitat de vida millor.

En el III Pla assumim estos principis com a incorporats ja a les polítiques d'igualtat que ha anat desplegant-se en estos anys passats i, com que és necessari aprofundir en la seua consecució, formen part del Pla mateix. Els afegim ara uns principis específics que han de servir de guia per a l'acció dels pròxims anys i en els quals desitgem progressar especialment.

Interseccionalitat

Perquè un pla d'igualtat aconseguisca un impacte efectiu és necessari tindre en compte no sols la desigualtat entre dones i homes, sinó també la forma en què esta interactua amb altres formes de desigualtat, present en consideració qüestions com la classe social, l'ètnia, l'orientació sexual, la diversitat funcional o l'edat.

La relació entre les diferents formes de desigualtat no s'ha d'entendre com una addició sinó com una combinació —intersecció— que dona lloc a identitats i formes d'opressió específiques. Per tant, és necessari tindre en compte les necessitats particulars de cada un d'estos perfils a l'hora de la planificació, la implementació i l'avaluació de les actuacions municipals, amb una especial atenció als grups de dones més vulnerables.

Implicació dels homes

És imprescindible promoure la participació dels homes en la construcció d'una societat més igualitària. Per a això es requerix actuar en diferents àmbits: la difusió de models de masculinitat lliures d'actituds masculistes, la corresponsabilitat en l'àmbit familiar, la distribució igualitària dels temps d'oci i de treball entre dones i homes.

També és necessari treballar en la igualtat de les persones en l'àmbit relacional i afectiu, en el reconeixement del valor social del treball reproductiu o d'atencions i el reforç de masculinitats alternatives.

Apoderament

S'ha de reconèixer a totes les dones el seu avanç social i els seus drets a la llibertat de pensament, de consciència, de religió i de creences, així com garantir-los la possibilitat de realitzar totes les seues potencialitats en la societat en què viuen i de configurar les seues vides d'acord amb les pròpies aspiracions. En este procés serà imprescindible posar en marxa accions positives, enteses com a mesures que permeten corregir les discriminacions que són resultat de pràctiques socials.

Lluita decidida contra la violència masclista

Encara que ha sigut un principi inspirador de l'acció des del I Pla d'igualtat de la ciutat, la situació gravíssima que es continua produint de violència contra les dones obliga a focalitzar actuacions molt específiques en este àmbit. Entenem la violència sobre les dones com *tot comportament d'acció o omissió pel qual un home infligix en la dona danys físics, sexuals i/o psicològics, basat en la pertinença d'esta al sexe femení, com a resultat de la situació de desigualtat i de les relacions de poder dels homes sobre les dones, així com les amenaces d'estos actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produïxen en la vida pública com en la privada.*²

Prevenió de la violència masclista

Entenem que no és possible lluitar contra la violència masclista si no es prenen mesures preventives, ja que les causes de la violència contra les dones es troben en la discriminació de gènere, les normes socials i els estereotips de gènere que la perpetuen. Atesos els efectes devastadors que la violència té en les dones, els esforços s'han concentrat principalment en les respostes i servicis per a les supervivents. No obstant això, la millor manera de contrarestar la violència de gènere és previndre tractant-ne els orígens i les causes estructurals. La prevenció ha de començar en les primeres etapes de la vida, per mitjà de l'educació dels xiquets i xiquetes que promoga les relacions de respecte i la igualtat de gènere i els nous discursos igualitaris que oferix la indústria cultural i els mitjans de comunicació. El treball amb joves és la millor opció per a aconseguir un progrés ràpid i sostingut en matèria de prevenció i erradicació de la violència de gènere, així com la intervenció amb homes agressors, que impedisquen la reproducció dels comportaments violents en el present i el futur de les seues vides.

2 Llei 7/2012, de 23 de novembre, de la Generalitat Valenciana, integral contra la violència sobre la dona en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Títol preliminar, article 2.

Àrees d'actuació

S'indiquen a continuació les àrees d'actuació en què es desplegarà este pla. S'han seleccionat segons criteris de prioritat, competència i idoneïtat. Estes àrees o eixos d'intervenció conformen l'estructura pròpia del Pla.

En cada àrea s'especifica l'objectiu general que persegueix i els objectius més específics. Cada un ha de portar-se a efecte a través d'una sèrie d'activitats o accions concretes i un agent responsable. Amb això es pretén identificar l'organisme de què depèn la responsabilitat de l'acció, encara que, com ocorrerà en la majoria de les accions, l'execució siga compartida amb altres agents.

Es desplega a continuació la programació del **Pla marc d'igualtat entre dones i homes** corresponent al període **2018-2019**, amb 142 accions concretes en les quals estan implicades 25 Regidories:

Violència de gènere i masclista

Salut i esport

Ocupació, conciliació i corresponsabilitat

Educació i cultura

Participació, associacionisme i mitjans de comunicació

Urbanisme, mobilitat i medi ambient

Inclusió social

Transversalitat

1

VIOLÈNCIA DE GÈNERE I MASCLISTA

És el problema més greu i extrem generat per les desigualtats entre dones i homes. Ha de constituir l'objectiu prioritari de les polítiques d'igualtat de l'Ajuntament de València i per això ocupa la primera àrea d'acció del Pla.

Objectiu general:

Contribuir a l'eliminació de la violència de gènere i masclista a la nostra ciutat i donar suport de manera integral a les dones i a les seues filles i fills i a la resta de la família, per a la recuperació del dany per la violència patida.

Objectius específics:

- 1.1** Prevenir la incidència de la violència de gènere i masclista.
- 1.2** Donar suport a les dones víctimes i a les seues filles i fills.

1.1 Previure la incidència de la violència de gènere i masclista

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
1.1.1 Desenvolupar accions preventives relacionades amb la informació sobre violència de gènere i masclista.	1.1.1.1 Difusió, a través de les unitats d'igualtat dels districtes, d'informació clara sobre la violència, formes de prevenció i recursos de suport en diferents punts de la ciutat (barris, pobles de València, servicis informació, etc.).	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de persones ateses sobre v. v. g. Nombre de derivacions a altres recursos. Import econòmic o mitjans propis.
	1.1.1.2 Accions i campanyes dirigides a la població en general i a la població infantil i juvenil en particular sobre les causes, les conseqüències i les estratègies de la superació de la violència de gènere i masclista en coordinació, quan siga possible, amb altres administracions, especialment al voltant del 25 de novembre, Dia Internacional per a Combatre la Violència contra les Dones.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de campanyes realitzades. Nombre de regidories implicades. Nombre d'institucions, entitats i altres administracions participants. Import econòmic o mitjans propis.
	1.1.1.3 Campanya institucional permanent en lloc visible de la web o altres mitjans que complisca criteris d'accessibilitat, en què destaque la desigualtat com a origen de la violència.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria d'Informació i Defensa de la Ciutadania. Regidoria de Servicis Centrals.	Nombre de suports utilitzats: web, xarxes, etc. Nombre de visites a web, xarxes, etc. Import econòmic o mitjans propis.
1.1.2 Desenvolupar accions preventives relacionades amb la formació per a la detecció primerenca de situacions de violència de gènere i masclista.	1.1.2.1 Formació a professionals de diverses institucions o àrees per a la detecció primerenca de situacions de violència de gènere i masclista.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'accions formatives. Nombre de professionals per sexe que reben formació. Nombre d'institucions o àrees participants. Import econòmic o mitjans propis.
	1.1.2.2 Realització de jornades o trobades i debats de professionals que permeten augmentar la formació i l'intercanvi de bones pràctiques.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de trobades professionals. Nombre d'assistents per sexe/professió/entitat. Import econòmic o mitjans propis.
1.1.3 Desenvolupar accions preventives per al tractament psicològic i educatiu d'homes en situació de crisi i/o que presenten actituds masclistes i violentes.	1.1.3.1 Tallers o cursos que fomenten actituds igualitàries i noves masculinitats.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria d'Inserció Sociolaboral.	Nombre de cursos. Nombre de participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
	1.1.3.2 Promoure programes específics d'intervenció amb maltractadors	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de programes i tipologia. Nombre de participants. Import econòmic o mitjans propis.

1.1 Previure la incidència de la violència de gènere i masclista

Mesures	Accions
1.1.4 Detectar situacions de violència de gènere i masclista a través de professionals de servicis socials.	1.1.4.1 Detecció de les dones víctimes de violència de gènere i masclista que assisteixen als centres municipals de servicis socials per a la seua derivació a recursos especialitzats.
1.1.5 Garantir la formació en matèria de gènere i especialitzada en violències masclistes al personal de la Policia Local des d'un enfocament interseccional, garantint d'esta manera una atenció adequada a possibles denunciants de violència de gènere, agressions o assetjament.	1.1.5.1 Formació a la Policia Local en matèria de gènere i especialitzada en violències masclistes.
1.1.6 Vetlar perquè les festes populars siguen espais lliures de violència i assetjament sexual i per raó de sexe.	1.1.6.1 Bones pràctiques per a unes festes contra la violència masclista, especialment violència sexual i LGTBFòbia.
	1.1.6.2 Premis Caliu a les falles amb continguts relacionats amb la igualtat i la diversitat.
	1.1.6.3 Realitzar un estudi amb perspectiva de gènere de la representació de les dones en les falles.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria de Servicis Socials.	Nombre de dones v. v. g. ateses per CMSS. Nombre de dones amb indicis v. v. g. per centre. Import econòmic o mitjans propis.
Protecció Ciutadana.	Nombre d'accions formatives. Nombre d'assistents per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Cultura Festiva.	Nombre d'accions realitzades. Nombre de suports de comunicació utilitzats i tipologia: fullets, xarxes socials, ràdio, correu... Nombre de denúncies. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Cultura Festiva.	Convocatòria dels premis. Nombre de premis i import econòmic. Nombre de falles que es presenten.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Data de realització de l'estudi. Nombre d'entitats participants. Nombre de falles que integren l'estudi. Import econòmic o mitjans propis.

1.2 Donar suport a les dones víctimes i a les seues filles i fills

1.2.1 Acostar l'acompanyament i el suport psicològic, social, laboral i jurídic a dones víctimes, hagen realitzat o no denúncia.	1.2.1.1 Informació, orientació i suport a través de l'Espai Dones i Igualtat i les unitats d'igualtat dels districtes, dels seus drets (assistència psicològica, prestacions socials, assistència jurídica gratuïta, acompanyament en la presa de decisions, acompanyament a les diferents instàncies si es requerix, etc.) garantint el respecte a la llibertat religiosa i de culte.
---	--

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'atencions per tipologia d'atenció i procedència. Nombre de dones ateses per tipologia. Import econòmic o mitjans propis.
---	---

1.2 Donar suport a les dones víctimes i a les seues filles i fills

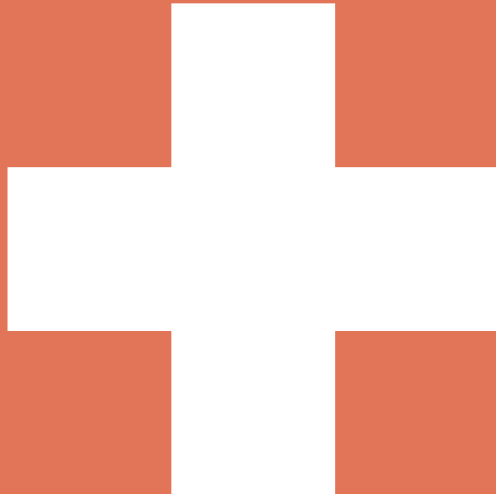
Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
1.2.2 Donar suport per mitjà de tractament integral, psicològic especialitzat i social a dones víctimes i a les seues filles i fills i familiars.	1.2.2.1 Servici de tractament integral d'atenció psicològica especialitzada (individual, grupal i familiar).	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'atencions per tipologia. Nombre de dones ateses per tipologia. Import econòmic o mitjans propis.
1.2.3 Coordinar el Servei d'Atenció i Protecció (ATENPRO) a dones víctimes per mitjà de telèfons mòbils.	1.2.3.1 Coordinació de les sol·licituds realitzades en els CMSS del Servei ATENPRO i seguiment de les dones beneficiàries.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de sol·licituds d'ATENPRO per CMSS. Nombre de dones beneficiàries a qui es realitza el seguiment. Import econòmic o mitjans propis.
1.2.4 Acostar les dones migrants víctimes a l'Espai Dones i Igualtat o a les unitats d'igualtat dels districtes, perquè coneguen els servicis i recursos a què tenen dret i reben la informació i assessorament necessari.	1.2.4.1 Informació i formació a professionals dels recursos dirigits a migrants dels servicis i recursos de què disposa tant l'Espai Dones i Igualtat com altres recursos existents a la ciutat.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de professionals atesos. Nombre de cursos sobre la matèria. Nombre de participants. Import econòmic o mitjans propis.
	1.2.4.2 Difusió de la informació i publicitat de l'Espai Dones i Igualtat dirigida expressament a este col·lectiu.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de persones migrants ateses. Nombre de tipologia de comunicació. Import econòmic o mitjans propis.
1.2.5 Desenvolupar activitats d'apoderament de les dones víctimes per a donar suport a la seua recuperació.	1.2.5.1 Cursos i tallers per a desenvolupar: <ul style="list-style-type: none"> • Autoestima, desenvolupament personal, habilitats socials, apoderament, etc. • Recerca activa d'ocupació. • Autoprotecció i defensa personal. • Expressió creativa i corporal, ecofeminisme, noves tecnologies, xarxes socials, etc. • Estratègies per a previndre i detectar relacions violentes. • Programa d'atenció psicològica integral a dones víctimes de violència de gènere, les seues filles/fills i familiars. 	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de cursos i tallers. Nombre de persones participants per sexe. Ponderació mitjana del curs. Import econòmic o mitjans propis.
	1.2.5.2 Bonificació total o parcial de l'accés a l'oci educatiu i esportiu per a les dones víctimes de violència de gènere i les seues filles i fills.	Regidoria d'Esports. Regidoria de Joventut.	Nombre de dones v. v. g. i filles i fills que perceben bonificació. Nombre de centres participants. Import econòmic.

1.2 Donar suport a les dones víctimes i a les seues filles i fills

Mesures	Accions
1.2.6 Desenvolupar accions relacionades amb la coordinació en l'atenció de les dones víctimes i les seues filles i fills.	1.2.6.1 Sistematització de la coordinació per mitjà de la Comissió de Seguiment del Protocol entre entitats, institucions i associacions.
	1.2.6.2 Posada en marxa de la plataforma en línia de treball conjunt amb les entitats i associacions.
1.2.7 Comunicar i convocar públicament la condemna d'atemptats contra la vida de les dones de la ciutat de València	1.2.7.1 Adhesió a la condemna del maltractament i solidaritat amb les víctimes, amb la participació del personal i els diversos canals de comunicació municipal davant d'un cas de violència de gènere.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de reunions realitzades. Nombre d'entitats participants. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de professionals que utilitzen la plataforma. Nombre d'entitats que utilitzen la plataforma. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Alcaldia, Servei de Protocol.	Nombre de mitjans de difusió. Nombre de comunicats per any. Import econòmic o mitjans propis.

SALUT I ESPORT

Entesa la salut com a molt més que l'absència de malalties, interessa assegurar i garantir el benestar físic, psíquic i social de les dones, ja que es partix de desigualtats importants. L'esport pot contribuir poderosament a eixe benestar integral, sempre que les dones puguem actuar en l'esport de manera igualitària.

Objectiu general:

Fomentar l'apoderament de les dones per mitjà de l'atenció de la seua salut física, emocional i sexual, i de la promoció de la pràctica esportiva en condicions d'igualtat.

Objectius específics:

- 2.1** Desenvolupar accions preventives relacionades amb la salut integral de les dones.
- 2.2** Promoure la millora de la salut de les dones.
- 2.3** Contribuir al millor estat de salut de les dones promocionant l'activitat física i l'esport.

2.1 Desenvolupar accions preventives relacionades amb la salut integral de les dones

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
2.1.1 Fomentar hàbits de consum saludable.	2.1.1.1 Cursos de formació contínua per a funcionàries i funcionaris sobre la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària.	Regidoria de Sanitat i Salut. Regidoria d'Inspecció General de Servicis.	Nre. de cursos realitzats. Nombre de persones participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
	2.1.1.2 Campanyes que fomenten una alimentació sana i equilibrada i que fomenten els productes locals i ecològics.	Regidoria d'Agricultura, Horta i Pobles de València. Regidoria de Sanitat i Salut.	Nre. de campanyes fetes. Import econòmic o mitjans propis.
2.1.2 Evitar els estereotips sexistes que transmeten els mitjans de comunicació i la publicitat i que comporten un major risc de patir certes malalties i problemes de salut.	2.1.2.1 Suport i difusió a campanyes que promoguen la visibilització de cossos diversos d'acord amb la realitat, a fi de trencar estereotips sexistes.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nre. de campanyes a què es dona suport i/o difusió. Nombre de mitjans utilitzats. Import econòmic o mitjans propis.
	2.1.2.2 Informar l'Observatori de Publicitat no Sexista sobre els continguts publicitaris amb contingut sexista que puguen incidir en la salut integral de les dones.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de denúncies realitzades. Import econòmic o mitjans propis.
2.1.3 Previndre el consum de drogues i altres addiccions en dones, especialment les més joves.	2.1.3.1 Incorporar la perspectiva de gènere en els estudis epidemiològics municipals que es realitzen.	Regidoria de Sanitat i Salut.	Nombre d'estudis realitzats en què s'analitza la variable sexe. Import econòmic o mitjans propis.
	2.1.3.2 Introduir la perspectiva de gènere en les campanyes, tallers i la resta d'activitats de prevenció del consum de drogues i altres addiccions.	Regidoria de Sanitat i Salut.	Nombre d'accions realitzades. Nombre de participants per sexe i edat. Import econòmic o mitjans propis.
	2.1.3.3 Accions d'informació dirigides a joves per a previndre els abusos sexuals en situacions de consum d'alcohol i altres drogues.	Regidoria de Sanitat i Salut.	Nombre d'accions realitzades. Import econòmic o mitjans propis.
2.1.4 Fomentar l'educació afectivosexual.	2.1.4.1 Tallers dirigits a estudiants que aborden les relacions afectives i sexuals, la prevenció d'MTS i els mètodes anticonceptius.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de tallers realitzats. Nombre de centres educatius sol·licitants. Nombre de participants per sexe i nivell educatiu. Import econòmic o mitjans propis.

2.2 Promoure la millora de la salut de les dones

Mesures	Accions
2.2.1 Donar suport a accions formatives dirigides a millorar els problemes de salut que afecten especialment les dones.	2.2.1.1, Tallers de suport psicològic i d'autoestima.
	2.2.1.2 Cursos per a l'atenció de persones cuidadores de dependents, dirigit a la promoció de la salut i respir.
	2.2.1.3 Suport al moviment associatiu de malalties que afecten principalment les dones (salut reproductiva, trastorns alimentaris, càncer de mama, trastorns ginecològics, síndrome de sensibilitat central) perquè realitzin actuacions divulgatives i d'atenció al col·lectiu que representen.
	2.2.1.4 Campanya de difusió del dia 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones, i difusió dels dies internacionals de malalties específiques que afecten dones.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de tallers realitzats. Nombre de dones participants. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Persones Majors.	Nombre de cursos realitzats. Nombre de participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Sanitat.	Nombre d'associacions ateses. Nombre d'actuacions a què es presta suport. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Sanitat i Salut.	Nombre de mitjans de comunicació utilitzats. Import econòmic o mitjans propis.

2.3 Contribuir al millor estat de salut de les dones promocionant l'activitat física i l'esport

2.3.1 Visibilitzar les dones en l'àmbit esportiu.	2.3.1.1 Acte de reconeixement públic als clubs esportius que fomenten la participació inclusiva i igualitària, en els seus càrrecs directius, en la presència de dones esportistes i entrenadores.
	2.3.1.2 Difusió dels èxits obtinguts per les esportistes professionals a través de mitjans de publicitat local com les webs municipals, les xarxes socials i els taulers d'anuncis dels poliesportius municipals.
	2.3.1.3 Introducció del llenguatge no sexista en totes les comunicacions municipals relacionades amb l'esport.

Regidoria d'Esports.	Celebració de l'acte. Clubs esportius participants. Percentatge de presència de dones en els clubs esportius participants i càrrecs que ocupen. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre d'èxits difosos. Nombre de mitjans utilitzats. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre de documents revisats per al portal web esports per any. Import econòmic o mitjans propis.

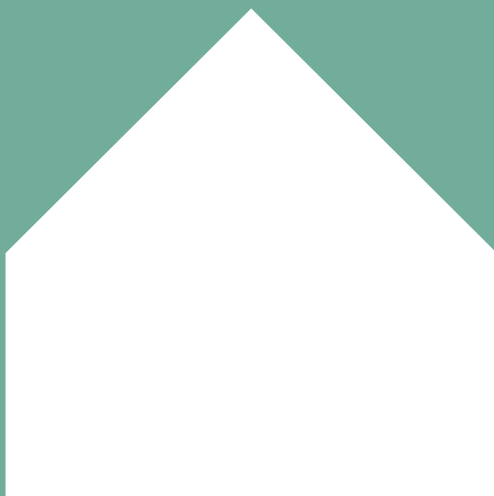
2.3 Contribuir al millor estat de salut de les dones promociant l'activitat física i l'esport

Mesures	Accions
2.3.2 Millorar els índexs de participació i rendiment esportiu.	2.3.2.1 Informació sobre els recursos esportius existents a la ciutat de València i potenciar-ne la utilització.
	2.3.2.2 Suport a les associacions de dones esportistes per mitjà de la col·laboració i la difusió de les seues activitats.
2.3.3 Fomentar el desenvolupament d'hàbits esportius en les dones.	2.3.3.1 Campanyes de promoció de l'esport evitant estereotips de gènere.
2.3.4 Fomentar els valors de respecte i igualtat en l'àmbit esportiu evitant actituds i situacions discriminatòries cap a les persones LGTBI.	2.3.4.1 Campanyes a favor del respecte a la diferència i la visibilitat del col·lectiu LGTBI en l'esport.
2.3.5 Introduir la perspectiva de gènere en el disseny de les instal·lacions esportives municipals, així com en la programació de les seues activitats.	2.3.5.1 Compatibilització dels horaris d'activitats esportives infantils amb els de l'oferta esportiva dirigida a persones adultes perquè les mares o pares puguin simultaniejar activitats esportives amb els seus fills i filles.
	2.3.5.2 Disseny de les noves instal·lacions esportives i adquisició del nou equipament adequant-lo a les necessitats diferents de dones i homes.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Esports.	Mitjans de difusió de les infraestructures esportives. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre de col·laboracions amb associacions de dones. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre de campanyes amb perspectiva de gènere. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre de campanyes. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Nombre d'activitats que són compatibles amb este criteri. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Esports.	Import econòmic d'instal·lacions i equipaments.

3

OCUPACIÓ, CONCILIACIÓ I CORRESPONSABILITAT

Encara que s'ha avançat molt en relació amb la incorporació de les dones al món laboral, persisteixen desigualtats importants respecte als homes que han de ser abordades si es pretén aconseguir una societat més igualitària. La conciliació entre la vida personal, familiar i laboral de les dones és un factor bàsic per a aconseguir la superació d'eixes desigualtats.

Objectius generals:

Fomentar la formació, l'accés i la promoció de l'ocupació de les dones de la ciutat en condicions d'igualtat efectiva d'oportunitats.

Fomentar canvis d'actituds en la població favorables a la corresponsabilitat en la funció social de les atencions i les faenes domèstiques millorant els servicis de suport per a la conciliació des de l'Administració local.

Objectius específics:

3.1 Facilitar informació laboral a les dones desocupades amb especial incidència en dones víctimes de violència de gènere.

3.2 Donar suport i promoure l'accés a l'ocupació amb especial incidència en dones víctimes de violència de gènere.

3.3 Donar suport i promoure l'accés a l'autoocupació i la consolidació empresarial.

3.4 Sensibilitzar l'opinió pública i l'empresariat sobre igualtat en matèria de corresponsabilitat i conciliació.

3.5 Fomentar la conciliació i la corresponsabilitat familiar.

3.6 Fomentar la realització d'estudis i investigacions sobre el món del treball i les dones.

3.1 Facilitar informació laboral a les dones desocupades amb especial incidència en dones víctimes de violència de gènere

Mesures	Accions
3.1.1 Orientar les dones en el món del treball.	3.1.1.1 Orientació i informació laboral a dones de col·lectius singulars: amb diversitat funcional, v. v. g. majors de 45 anys, migrants, d'ètnia gitana, famílies monoparentals i dones trans.
	3.1.1.2 Orientació i informació a dones sobre homologació d'estudis, certificats de professionalitat i certificats oficials.

3.2 Donar suport i promoure l'accés a l'ocupació amb especial incidència en dones víctimes de violència de gènere

3.2.1 Oferir formació específica per a l'ocupació.	3.2.1.1 Realització de cursos de formació becats.
	3.2.1.2 Prioritzar les dones en la selecció de participants en cursos de formació i inserció laboral en els casos en què siga possible.
3.2.2 Oferir formació i intermediació per a l'accés a l'ocupació.	3.2.2.1 Desenvolupar itineraris d'inserció laboral per a dones en risc o en situació d'exclusió social.
3.2.3 Subvencionar amb més quantia la contractació de dones.	3.2.3.1 Ajudes econòmiques per a les empreses que contracten dones.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de dones ateses per procedència i tipologia d'atenció. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de dones ateses. Import econòmic o mitjans propis.

Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de beques concedides. Nombre de beques concedides a dones v. v. g. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de dones per curs realitzat. Nombre de dones v. v. g. Participants. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Inserció Sociolaboral. Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria. Fundació CV del Pacte per l'Ocupació de la Comunitat Valenciana.	Nombre d'itineraris realitzats i participants per itinerari. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Pressupost destinat. Nombre d'empreses i nre. de dones contractades.

3.3 Donar suport i promoure l'accés a l'autoocupació i la consolidació empresarial

Mesures	Accions
3.3.1 Fomentar l'autoocupació de les dones.	3.3.1.1 Assessorament a dones per a la creació d'empreses.
	3.3.1.2 Formació en competències d'emprenedoria.
	3.3.1.3 Subvencions específiques per a la creació d'empreses per part de dones.
3.3.2 Donar suport a la consolidació d'empreses creades per dones.	3.3.2.1 Reconeixement a dones emprenedores: Premi València Emprén, categoria "Dona Emprenedora".
	3.3.2.2 Subvencions específiques per a la consolidació d'empreses impulsades per dones.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de dones ateses. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre d'accions formatives. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre de sol·licituds rebudes. Nombre d'empreses subvencionades i import.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Convocatòria dels premis i import econòmic.
Regidoria d'Ocupació i Emprenedoria.	Nombre d'empreses que sol·liciten subvenció. Import econòmic o mitjans propis.

3.4 Sensibilitzar l'opinió pública i l'empresariat sobre igualtat en matèria de corresponsabilitat i conciliació

3.4.1 Promoure la sensibilització sobre el treball reproductiu i la necessitat de la corresponsabilitat.	3.4.1.1 Campanyes sobre corresponsabilitat del treball reproductiu i conciliació.
	3.4.1.2 Suport i difusió a campanyes sobre bretxa salarial.
	3.4.1.3 Consolidació de l'aplicació de clàusules socials en les licitacions de les contractes municipals.
3.4.2 Potenciar un canvi d'actitud i de rols en els homes en relació amb les activitats d'atencions.	3.4.2.1 Tallers corresponsabilitat.
3.4.3 Impulsar accions de suport a la consecució dels plens drets de les i els professionals de la llar i atencions.	3.4.3.1 Campanyes de sensibilització i informació sobre professionals de la llar i atencions: realitat actual, drets laborals, etc.

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Campanyes realitzades. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de campanyes. Nombre de mitjans de difusió que s'utilitzen. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria Servicis Centrals.	Nombre de licitacions en què s'apliquen clàusules socials. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Inserció Sociolaboral. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de tallers realitzats. Nombre de participants per taller. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Campanyes realitzades. Nombre de participants desagregats per sexe. Nombre d'entitats participants. Import econòmic o mitjans propis.

3.5 Fomentar la conciliació i la corresponsabilitat familiar

Mesures	Accions
3.5.1 Promoure la creació de recursos municipals que permeten a les dones i als homes conciliar la seua vida laboral i familiar.	3.5.1.1 Augment de les ajudes per a beques de menjador escolar.
	3.5.1.2 Augment de les ajudes per a xec escolar.
	3.5.1.3 Creació de noves escoles infantils municipals i millora de les existents, bonificant l'accés a les filles i fills de dones v. v. g.
	3.5.1.4 Augment de les activitats d'oci infantil i juvenil en períodes vacacionals i horaris extraescolars.
	3.5.1.5 Ampliació dels servicis per a persones majors i dependents.
	3.5.1.6 Tallers intergeneracionals en períodes vacacionals de Nadal i Pasqua.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria de Servicis Socials.	Increment d'ajudes respecte al curs anterior. Import econòmic.
Regidoria d'Educació.	Increment d'ajudes respecte al curs anterior. Import econòmic.
Regidoria d'Educació.	Nombre de noves escoles infantils municipals o millores realitzades. Nombre de menors amb bonificació. Import econòmic.
Regidoria de Joventut.	Nombre de menors participants en períodes extraescolars. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Servicis Socials.	Nombre de persones beneficiàries per tipus de recurs: ajuda domicili, menjar a casa, teleassistència, etc. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Persones Majors.	Nombre de persones adultes i menors participants. Import econòmic o mitjans propis.

3.6 Fomentar la realització d'estudis i investigacions sobre el món del treball i les dones

3.6.1 Afavorir estudis d'ocupació i corresponsabilitat propis o en col·laboració amb les universitats valencianes amb perspectiva de gènere.	3.6.1.1 Estudis i investigacions amb perspectiva de gènere sobre les bretxes salarials, necessitats de conciliació, economia de les atencions, etc.
---	---

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'estudis o investigacions realitzades. Import econòmic o mitjans propis.
---	---

EDUCACIÓ I CULTURA

L'educació i la cultura són fonamentals per a la formació de persones igualitàries, respectuoses i lliures en la nostra societat. Actuar en estes àrees és apostar per la igualtat, la corresponsabilitat i el desenvolupament personal en llibertat, des de les edats més primerenques i al llarg de tota la vida de les persones.

Objectius generals:

Promoure la formació en igualtat entre dones i homes en els centres educatius escolars i de persones adultes (centres de joventut, Universitat Popular, CMAPM...).

Fomentar la creació cultural i artística de les dones com a forma de compensar les desigualtats que es produïxen.

Objectius específics:

4.1 Utilitzar l'educació reglada i no reglada com a plataforma per a trencar amb els rols de gènere establits.

4.2 Fomentar la formació de dones i homes amb majors dèficits educatius.

4.3 Potenciar i divulgar la creació científica, cultural, artística, política i social de les dones.

4.4 Sensibilitzar per mitjà de la commemoració de dies significatius en matèria d'igualtat entre dones i homes.

4.5 Sensibilitzar sobre la diversitat cultural i de religió des de la perspectiva de gènere.

4.1 Utilitzar l'educació reglada i no reglada com a plataforma per a trencar amb els rols de gènere establerts

Mesures	Accions
4.1.1 Incorporar els valors d'igualtat, no-violència i diversitat sexual i drets LGTBI, des dels primers nivells educatius.	4.1.1.1 Tallers i activitats formatives en els centres educatius dirigits a l'alumnat.
	4.1.1.2 Tallers i activitats formatives en els centres educatius dirigits al professorat i AMPA.
4.1.2 Prevenir, evitar i detectar el masclisme, la discriminació i la violència de gènere.	4.1.2.1 Campanyes i tallers específics dirigits a menors, adolescents i joves.
	4.1.2.2 Tallers específics per a alumnat absentista i les seues famílies.
4.1.3 Evitar la infrarepresentació per sexe en el nivell d'educació universitària.	4.1.3.1 Activitats per a promocionar estudis tècnics, d'investigació i ciència entre les dones, i estudis d'àrees d'humanitats i socials entre els homes.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria d'Educació.	Nombre de tallers realitzats. Nombre d'alumnes que els realitzen. Valoració dels tallers. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria d'Educació.	Nombre de professors i professores que hi participen. Nombre de mares i pares. Valoració dels tallers. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Joventut.	Nombre de tallers realitzats. Nombre de participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Educació.	Nombre de tallers realitzats. Nombre de menors i familiars que els realitzen. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'accions realitzades. Nombre de participants. Import econòmic o mitjans propis.

4.2 Fomentar la formació de dones i homes amb majors dèficits educatius

4.2.1 Impulsar la creació de grups dirigits a dones i homes en situació de major vulnerabilitat o en situació d'exclusió social (aturades de llarga duració, majors de 65 anys, persones migrants, minories ètniques, amb diversitat funcional, exrecluses...).	4.2.1.1 Cursos d'espanyol per a persones estrangeres. Cursos de cultura general i graduat escolar amb mesures específiques.
	4.2.1.2 Cursos de valencià.
	4.2.1.3 Cursos d'informàtica, Internet i xarxes socials.

Universitat Popular.	Nombre de cursos per tipologia i participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
Universitat Popular.	Nombre de cursos i participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.
Universitat Popular.	Nombre de cursos per tipologia i participants per sexe. Import econòmic o mitjans propis.

4.3 Potenciar i divulgar la creació científica, cultural, artística, política i social de les dones

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
4.3.1 Visibilitzar i donar difusió dels èxits aconseguits per les dones en l'àmbit científic, cultural, artístic i polític i social.	4.3.1.1 Informació en web <www.valencia.es/igualdadypoliticasinclusivas> i xarxes socials.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de publicacions realitzades. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.1.2 Retolació de carrers o recursos municipals de València amb noms de dones rellevants.	Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals.	Nombre de nous carrers o recursos amb noms de dones. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.1.3 Propostes de filles predilectes/ adoptives de la ciutat.	Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals.	Nombre de dones proposades. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.1.4 Participació igualitària de dones i homes en esdeveniments i espais expositius municipals.	Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals. Regidoria d'Acció Cultural.	Nombre d'exposicions realitzades i participació de dones i homes. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.1.5 Garantir l'equilibri de sexes en la publicació de llibres i catàlegs.	Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals.	Nombre de publicacions i autores i autors. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.1.6 Convocatòria anual del Certamen de Relats Breus Beatriu Civera.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Publicació bases concurs. Nombre de relats presentats. Import econòmic premis.
4.3.2 Donar suport a les activitats culturals i artístiques que realitzen les dones i les xiquetes, així com les entitats i associacions de dones.	4.3.2.1 Actuacions, exposicions, exhibicions, obres teatrals, recitals, llibres, etc. oferint el suport de les instal·lacions municipals i actes que organitze l'Ajuntament de València.	Regidoria de Patrimoni Cultural i Recursos Culturals. Regidoria d'Acció Cultural.	Nombre d'associacions/entitats amb què s'ha col·laborat. Import econòmic o mitjans propis.
	4.3.2.2 Revisió i incorporació als fons de les biblioteques per a introduir referències d'autores i específiques d'igualtat, violència de gènere i diversitat sexual.	Regidoria d'Acció Cultural.	Nombre de biblioteques que han augmentat els seus fons relacionats amb igualtat. Nombre de noves adquisicions bibliogràfiques per biblioteca. Import econòmic o mitjans propis.
4.3.3 Promocionar i visibilitzar el paper de les dones en les festes de la ciutat.	4.3.3.1 Debats i reconeixements sobre el paper de les dones en la festa de les Falles.	Regidoria de Cultura Festiva.	Nombre d'accions realitzades. Nombre de dones reconegudes. Import econòmic o mitjans propis.

4.4 Sensibilitzar per mitjà de la commemoració de dies significatius en matèria d'igualtat entre dones i homes

Mesures	Accions
4.4.1 Visibilitzar la commemoració d'efemèrides relacionades amb dones i la igualtat.	4.4.1.1 Desenvolupament de campanyes de sensibilització.

4.5 Sensibilitzar sobre la diversitat cultural i de religió des de la perspectiva de gènere

4.5.1 Visibilitzar la diversitat de cultures i religions de la nostra ciutat des de la mirada de les dones.	4.5.1.1 Realització de campanyes de sensibilització que mostren la diversitat de les dones en les diferents cultures i religions presents a la nostra ciutat.
--	---

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Realització de campanyes. Nombre d'accions i participants per sexe. Nombre de regidories participants. Import econòmic o mitjans propis.

Regidoria de Cooperació Internacional i Migració.	Nombre d'accions. Nombre d'entitats representatives d'altres cultures participants. Import econòmic o mitjans propis.
---	---

PARTICIPACIÓ, ASSOCIACIONISME I MITJANS DE COMUNICACIÓ

La presència de les dones en la vida pública, política, comunicativa i associativa és encara insuficient, encara que la seua incorporació és cada vegada major i en tots els àmbits: “L’apoderament de les dones i la seua participació plena en condicions d’igualtat en totes les esferes de la societat, incloent-hi la participació en els processos de presa de decisions i l’accés al poder, són fonamentals per a l’èxit de la igualtat, el desenvolupament i la pau” (1995, IV Conferència Mundial sobre les Dones, Beijing).

Objectius generals:

Enfortir el lideratge social de les dones fomentant amb això l’exercici d’una ciutadania activa.

Augmentar la formació de professionals de mitjans de comunicació respecte a la imatge no sexista de les dones i la seua presència en la societat.

Objectius específics:

5.1 Donar suport a les associacions de dones de la ciutat.

5.2 Augmentar l’associacionisme de les dones a la ciutat.

5.3 Generar vies de participació del moviment associatiu de les dones en les polítiques municipals.

5.4 Crear recursos municipals (unitats d’igualtat) i suports econòmics dirigits especialment a fomentar la participació ciutadana per a la consecució de la igualtat entre dones i homes.

5.5 Potenciar la participació de les dones en els òrgans de gestió i participació social (associacions mixtes).

5.6 Sensibilitzar sobre la utilització de la imatge de les dones de manera no sexista en els mitjans de comunicació i en els continguts publicitaris.

5.1 Donar suport a les associacions de dones de la ciutat

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
5.1.1 Facilitar l'assessorament tècnic, formació, materials i cessió de locals públics i acostar este assessorament als districtes de la ciutat.	5.1.1.1 Tallers, cursos i/o seminaris de formació. Fòrums de reunió. Plataformes d'associacions.	Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal.	Nombre d'accions realitzades. Nombre d'associacions participants. Import econòmic o mitjans propis.
	5.1.1.2 Informació sobre possibles ajudes i subvencions i assessorament tècnic per a l'elaboració de projectes.	Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'assessoraments realitzats. Import econòmic o mitjans propis.
	5.1.1.3 Cessió de sales i locals públics.	Regidoria de Patrimoni.	Nombre de cessions a associacions. Import econòmic o mitjans propis.

5.2 Augmentar l'associacionisme de les dones a la ciutat

5.2.1 Donar suport a grups de dones que vulguen formar una associació.	5.2.1.1 Informació dels tràmits per a crear una associació.	Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'atencions. Import econòmic o mitjans propis.
	5.2.1.2 Formació en el treball en equip i activitats.	Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'accions formatives. Import econòmic o mitjans propis.

5.3 Generar vies de participació del moviment associatiu de les dones en les polítiques municipals

5.3.1 Oferir la participació en el Consell Municipal de les Dones i per la Igualtat a associacions, entitats o grups de dones.	5.3.1.1 Difusió de l'existència i funcions del Consell perquè es realitzen noves sol·licituds de participació i es conega el seu treball.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de notícies en mitjans en relació amb les actuacions del Consell. Nombre d'atencions a associacions. Import econòmic o mitjans propis.
5.3.2 Major contribució d'entitats i associacions de dones i per la igualtat en els fòrums de participació municipals.	5.3.2.1 Incentivar la participació de les associacions de dones i per la igualtat en els òrgans de participació, projectes i activitats municipals.	Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de reunions/any. Mitjana d'associacions assistents a l'any. Import econòmic o mitjans propis.

5.4 Crear recursos municipals (unitats d'igualtat) i suports econòmics dirigits especialment a fomentar la participació ciutadana per a la consecució de la igualtat entre dones i homes

Mesures	Accions
5.4.1 Ampliar i acostar la informació dels serveis, programes i activitats realitzats per la Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives a tots els districtes de la ciutat.	5.4.1.1 Continuitat del programa de la Unitat d'Igualtat del districte dels Poblatos Marítims amb dos tècniques d'igualtat.
	5.4.1.2 Posada en marxa del programa d'unitats d'igualtat en altres districtes de la ciutat.
5.4.2 Crear subvencions o ajudes de tipus econòmic.	5.4.2.1 Convocatòria de línia de subvencions a associacions que treballen amb dones i per a la igualtat entre dones i homes i per a la prevenció de la violència masclista.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'atencions i tipologia. Nombre tècniques en actiu en UI Poblatos Marítims. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de tècniques d'igualtat per any/perfil professional/districte. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Pressupost anual de la línia de subvencions. Nombre associacions sol·licitants. Nombre associacions amb subvenció.

5.5 Potenciar la participació de les dones en els òrgans de gestió i participació social (associacions mixtes)

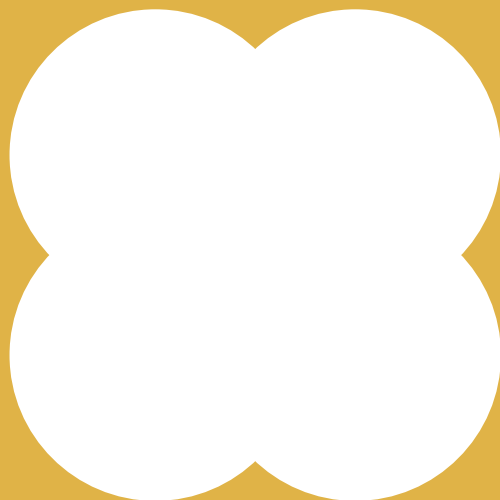
5.5.1 Potenciar l'apoderament de les dones per a l'accés a llocs de responsabilitat en les associacions.	5.5.1.1 Accions formatives sobre feminisme, participació, gestió associativa, elaboració de projectes amb perspectiva de gènere, noves tecnologies, etc.
	5.5.1.2 Tallers d'autoestima i apoderament per a les dones.
5.5.2 Augmentar la presència de dones en llocs amb responsabilitat de presa de decisions.	5.5.2.1 Tallers sobre habilitats de direcció, parlar en públic, lideratge per a dones que puguin ocupar càrrecs directius de centres de persones majors, d'associacions de mares i pares de centres educatius, etc.

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Participació Ciutadana i Acció Veïnal.	Nombre tallers per any. Nombre de dones participants per curs i total dones cursos. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre tallers per any. Nombre de dones participants per curs i total dones cursos. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre tallers per any. Nombre de dones participants per curs i total dones cursos. Import econòmic o mitjans propis.

5.6 Sensibilitzar sobre la utilització de la imatge de les dones de manera no sexista en els mitjans de comunicació i en els continguts publicitaris

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
5.6.1 Facilitar informació a l'Observatori de Publicitat no Sexista de la CV sobre els mitjans que utilitzen una imatge degradant de les dones.	5.6.1.1 Comunicació a l'Observatori de Publicitat no Sexista dels anuncis, quan siga detectada en l'àmbit municipal.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de denúncies comunicades a l'Observatori. Nombre de denúncies que prosperen favorablement. Import econòmic o mitjans propis.
5.6.2 Augmentar la formació de les i els professionals dels mitjans de comunicació municipals per mitjà de cursos i redacció d'un manual amb pautes d'actuació, per a la prevenció de l'ús d'imatges i llenguatge sexistes.	5.6.2.1 Elaboració d'un llibre d'estil per als mitjans de comunicació municipals sobre el tractament de notícies i imatges en relació amb la imatge de les dones, la violència de gènere, les agressions sexuals, etc., incloent-hi aspectes orientats a la prevenció.	Regidoria de Relacions amb els Mitjans. Gabinet de Comunicacions.	Data d'inici aplicació. Llibre d'estil per als mitjans de comunicació. Import econòmic o mitjans propis.
	5.6.2.2 Cursos o tallers de formació en la detecció d'imatges sexistes i degradants per a les dones i sobre models positius que representen ruptura d'estereotips i missatges contra les conductes violentes. Especialment dirigits a professionals de la plantilla municipal amb responsabilitats en mitjans de comunicació.	Regidoria d'Inspecció General de Servicis. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de cursos per any. Nombre de participants per cursos. Import econòmic o mitjans propis.

URBANISME, MOBILITAT I MEDI AMBIENT

És necessari un ús més equilibrat de la ciutat entre dones i homes. Es partix del fet que el disseny de les ciutats ha estat històricament a càrrec dels homes, els quals han projectat els seus interessos i usos en la conformació de l'espai, de l'estructura del transport públic i, en conseqüència, del medi ambient que tenim. Per a revertir este fet és necessari introduir de manera decidida la perspectiva inclusiva de gènere en les polítiques urbanístiques, de mobilitat i medi ambient municipals.

Objectiu general:

Aconseguir una organització de la ciutat que afavorisca una major qualitat de vida per a les dones des del punt de vista urbanístic, de la mobilitat i del transport públic.

Objectius específics:

6.1 Introduir la perspectiva de gènere en la política urbanística de la ciutat.

6.2 Introduir la perspectiva de gènere en les polítiques municipals de mobilitat i transport públic.

6.3 Introduir la perspectiva de gènere en la iconografia i la publicitat de la ciutat.

6.1 Introduir la perspectiva de gènere en la política urbanística de la ciutat

Mesures	Accions
6.1.1 Desenvolupar accions d'assessorament i formació sobre perspectiva de gènere dirigides a les àrees municipals relacionades amb urbanisme.	6.1.1.1 Realització de formació específica d'urbanisme amb perspectiva de gènere dirigida al personal d'Urbanisme, Mobilitat i Parcs i Jardins.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Urbanisme. Regidoria d'Inspecció General de Servicis.	Nombre de cursos específics. Nombre de participants. Import econòmic o mitjans propis.

6.2 Introduir la perspectiva de gènere en les polítiques municipals de mobilitat i transport públic

6.2.1 Adaptar el transport públic a les necessitats de les dones, que en són les usuàries més freqüents.	6.2.1.1 Adaptació del transport públic municipal amb mesures ergonòmiques ajustades a les característiques de les dones: alçària de les barres de subjecció, dels seients...
6.2.2 Facilitar un millor ús del temps a les dones en els seus desplaçaments.	6.2.2.1 Increment de la freqüència de les línies de l'EMT que donen accés a servicis públics essencials (centres educatius, centres de salut, parcs...)
6.2.3 Contribuir que els hàbits d'ús del transport públic, ara majoritàriament femení, es generalitzen en els homes.	6.2.3.1 Campanya per a un ús més igualitari del transport públic.

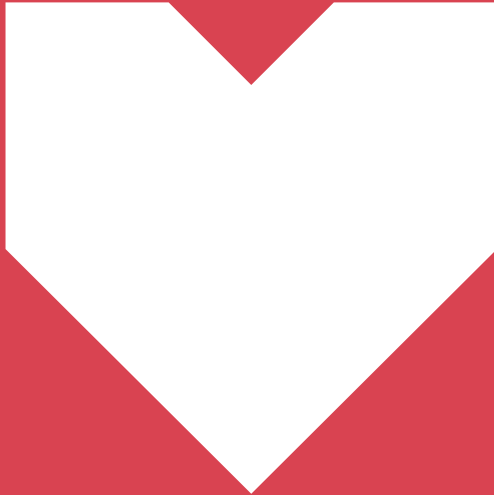
Regidoria de Mobilitat Sostenible.	Nombre d'autobusos amb adaptacions (perspectiva de gènere). Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Mobilitat Sostenible.	Minuts de freqüència mitjana de totes les línies. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Mobilitat Sostenible.	Percentatge anual d'homes i dones que utilitzen el bus. Percentatge anual d'ús del bus respecte a altres transports públics. Import econòmic o mitjans propis.

6.3 Introduir la perspectiva de gènere en la iconografia i la publicitat de la ciutat

Mesures	Accions
6.3.1 Ús d'iconografia no sexista en la senyalística municipal.	6.3.1.1 Instal·lació de semàfors inclusius als carrers de la ciutat.
	6.3.1.2 Senyalística més igualitària que desvincule el símbol de les dones de l'atenció de menors i majors.
6.3.2 Vetlar pel compliment de les ordenances municipals sobre imatge sexista i servicis de prostitució, i denunciar-ne l'incompliment.	6.3.2.1 Detecció de publicitat sexista en la iconografia de la ciutat.
	6.3.2.2 Canalització de les denúncies per publicitat sexista i publicitat de prostitució.
	6.3.2.3 Estudiar un canvi de l'Ordenança municipal de publicitat introduint la detecció i sanció de la publicitat sexista.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria de Mobilitat Sostenible.	Nombre de semàfors inclusius instal·lats/any. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Mobilitat Sostenible.	Nombre de localitzacions d'iconografia inclusiva. Import econòmic o mitjans propis.
Polícia Local. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de demandes sexistes rebudes/detectades. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre demandes cursades a l'Observatori de Publicitat no Sexista. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de propostes realitzades. Data publicació nova ordenança. Import econòmic o mitjans propis.

INCLUSIÓ SOCIAL

Les situacions de risc o exclusió social estan moltes vegades protagonitzades per dones. El fet que eixes dones tinguen diversitat funcional, siguen immigrants, dones en prostitució, aturades o directament pobres, són circumstàncies que influïxen, moltes vegades de manera acumulativa, en la impossibilitat de formar part de la societat com a ciutadanes de ple dret. Cal, per tant, donar suport a estos importants col·lectius de dones per a intentar la seua inclusió social efectiva.

Objectius generals:

Millorar les condicions de vida de les dones que estan en situació d'especial vulnerabilitat o en exclusió amb mesures que afavorisquen el seu accés als recursos públics.

Potenciar la participació del tercer sector amb l'Ajuntament de València per a la intervenció amb dones que tenen problemàtiques específiques.

Objectius específics:

7.1 Impulsar mesures de suport econòmic a les dones en situació de necessitat econòmica i vulnerabilitat associada.

7.2 Fomentar iniciatives del tercer sector i entitats amb programes i servicis especialitzats per a la inclusió social.

7.3 Potenciar plataformes de participació del tercer sector amb les administracions públiques.

7.4 Impulsar mesures de formació bàsica i inserció laboral.

7.5 Millorar la informació existent sobre els recursos i servicis especialitzats per a dones.

7.6 Facilitar la disponibilitat de places d'allotjament a dones en risc o exclusió.

7.7 Fomentar la realització d'estudis i investigacions de col·lectius de dones en risc o exclusió social.

7.1 Impulsar mesures de suport econòmic a les dones en situació de necessitat econòmica i vulnerabilitat associada

Mesures	Accions
7.1.1 Afavorir l'accés a les prestacions bàsiques de servicis socials a dones que tenen discriminacions múltiples.	7.1.1.1 Introducció de criteris o augment de la puntuació en el barem per a l'accés a les prestacions municipals de col·lectius com: <ul style="list-style-type: none"> • Dones sense llar, vivenda precària o ruïnosa. • Dones majors de 65 anys que viuen soles sense suport familiar. • Dones gitanes sense formació i en desocupació. • Famílies monoparentals femenines amb rendes mínimes. • Dones amb problemàtiques d'addicció. • Dones amb malaltia mental. • Dones en situació de prostitució i/o tràfic. • Dones transsexuals en situació de prostitució. • Dones estrangeres no regularitzades i en desocupació. • Dones amb diversitat funcional en desocupació. • Dones víctimes de violència de gènere. • Altres dones en situació de doble discriminació.
7.1.2 Afavorir l'accés a vivenda a dones en situació de vulnerabilitat.	7.1.2.1 Donar prioritat a dones víctimes de violència de gènere en les ajudes de lloguer social, especialment a les dones a càrrec de persones en situació de dependència i/o fills i filles menors d'edat.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria de Servicis Socials.	Nombre de prestacions amb perspectiva de gènere introduïdes per any. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria de Vivenda i Patrimoni Municipal.	Nombre d'ajudes de lloguer social a dones v. v. g. amb càrregues familiars. Import econòmic o mitjans propis.

7.2 Fomentar iniciatives del tercer sector i entitats amb programes i servicis especialitzats per a la inclusió social

7.2.1 Col·laborar amb els projectes d'Acció Social, Col·labora i altres introduint la perspectiva de gènere.	7.2.1.1 Primar la valoració d'aquells projectes amb un major impacte de gènere.
	7.2.1.2 Suport econòmic i/o tècnic a les iniciatives del tercer sector que aborden problemàtiques específiques de les dones.

Regidoria d'Inserció Sociolaboral. Regidoria de Servicis Socials.	Nombre projectes presentats. Nombre projectes amb impacte de gènere aprovat. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Inserció Sociolaboral. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre projectes aprovats dirigits a dones en situació vulnerable. Import econòmic o mitjans propis.

7.2 Fomentar iniciatives del tercer sector i entitats amb programes i servicis especialitzats per a la inclusió social

Mesures	Accions
7.2.2 Impulsar convenis o subvencions a programes dirigits a l'atenció social, educativa, prelaboral i sanitària de dones en situació de prostitució o tràfic.	7.2.2.1 Programa d'atenció sociosanitària Bus Solidari per mitjà del conveni amb Metges del Món.
	7.2.2.2 Programa Jere-Jere per mitjà del conveni amb Càritas Diocesana.
7.2.3 Impulsar i col·laborar en campanyes de sensibilització, jornades, tallers contra l'exploració sexual de les dones.	7.2.3.1 Col·laboració i difusió campanyes de sensibilització ciutadana contra el tràfic de dones per a l'exploració sexual.

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Import del conveni. Increment import percentual.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Import del conveni. Increment import percentual.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de campanyes/jornades/ tallers. Import econòmic o mitjans propis.

7.3 Potenciar plataformes de participació del tercer sector amb les administracions públiques

7.3.1 Impulsar el funcionament de la coordinadora d'entitats per a la inclusió de persones que exercixen la prostitució i/o tràfic.	7.3.1.1 Posada en marxa del Protocol d'intervenció amb víctimes de tràfic per a l'exploració sexual.
	7.3.1.2 Realització d'un informe anual de la situació del tràfic de dones a la ciutat, per part de la Coordinadora per a la Inclusió de Persones en Situació de Prostitució i/o Tràfic.

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre reunions de la coordinadora seguiment Protocol. Nombre de dones amb indicis de tràfic detectades per les entitats per any. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Data realització de l'informe. Import econòmic o mitjans propis.

7.4 Impulsar mesures de formació bàsica i inserció laboral

7.4.1 Introduir la perspectiva de gènere en els programes d'inserció laboral.	7.4.1.1 Coordinació, seguiment i derivació de dones en situació de prostitució al Programa de la Fundació CV Pacte per l'Ocupació a la ciutat de València.
	7.4.1.2 Coordinació i seguiment del projecte d'inserció laboral "València Inserta".

Regidoria d'Inserció Sociolaboral.	Nombre de dones participants en els tallers. Percentatge d'inserides. Import econòmic o mitjans propis.
Regidoria d'Inserció Sociolaboral.	Nombre de reunions realitzades. Import econòmic o mitjans propis.

7.4 Impulsar mesures de formació bàsica i inserció laboral

Mesures	Accions
7.4.2 Impulsar la contractació de dones en situació de risc o exclusió social.	7.4.2.1 Derivació de dones al projecte "València Inserta".

7.5 Millorar la informació existent sobre els recursos i servicis especialitzats per a dones

7.5.1 Millorar la difusió d'estos recursos i servicis.	7.5.1.1 Divulgació dels recursos i servicis que atenen les problemàtiques específiques de dones.
	7.5.1.2 Actualització de la informació sobre els recursos socials de dones.
	7.5.1.3 Informació a la població diana d'estos recursos.

7.6 Facilitar la disponibilitat de places d'allotjament a dones en risc o exclusió

7.6.1 Coordinar places residencials per a dones en risc i/o exclusió.	7.6.1.1 Derivació i seguiment dels expedients de places residencials per a dones en exclusió.
	7.6.1.2 Gestió del conveni de vivenda Rut.
	7.6.1.3 Gestió del conveni de residència Tyrius.

7.7 Fomentar la realització d'estudis i investigacions de col·lectius de dones en risc o exclusió social

7.7.1 Afavorir estudis específics dels col·lectius diana en col·laboració amb les universitats valencianes i/o entitats privades.	7.7.1.1 Difusió d'estudis i investigacions amb perspectiva de gènere de problemàtiques específiques de les dones.
	7.7.1.2 Col·laboració en els estudis que es realitzen (des de la Secció d'Estudis i Planificació).

Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
Regidoria d'Inserció Sociolaboral.	Nre. de dones participants derivades al projecte. Percentatge d'inserides. Import econòmic o mitjans propis.

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de recursos especialitzats que es difonen per web. Import econòmic o mitjans propis.
---	--

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'actualitzacions. Nombre fullets editats Espai i unitat igualtat. Import econòmic o mitjans propis.
---	---

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nre. de recursos informació/orientació/derivació. Import econòmic o mitjans propis.
---	--

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'expedients gestionats. Import econòmic o mitjans propis.
---	--

Reg. d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Import del conveni.
--	---------------------

Reg. d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Import del conveni.
--	---------------------

Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'estudis realitzats per any. Nombre d'estudis difosos en la web. Import econòmic o mitjans propis.
---	--

Regidoria de Servicis Socials.	Nombre d'estudis realitzats amb perspectiva de gènere per any. Import econòmic o mitjans propis.
--------------------------------	---

La perspectiva de gènere ha d'impregnar totes les àrees de l'Ajuntament, i és necessari establir les bases de la coordinació entre àrees. Ens permet veure d'una altra manera la realitat, ser conscients de les desigualtats i aplicar mesures, les que coneixem com a positives, que compensen d'alguna manera els desequilibris.

Objectiu general:

Contribuir a l'aplicació de l'enfocament de gènere en el conjunt de les polítiques públiques de l'Ajuntament de València.

Objectiu específic:

8.1 Potenciar la transversalitat de la perspectiva de gènere entre totes les àrees municipals.

8.1 Potenciar la transversalitat de la perspectiva de gènere entre totes les àrees municipals

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
8.1.1 Assessorar en matèria de llenguatge no sexista per a les comunicacions municipals.	8.1.1.1 Assessorament en la revisió de documents i foment del logo de llenguatge no sexista.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de documents corregits. Nombre de servicis sol·licitants. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.2 Millorar la formació del personal municipal en matèria d'igualtat de totes les àrees municipals per mitjà d'un itinerari formatiu per a la igualtat de gènere.	8.1.2.1 Desenvolupament de l'itinerari formatiu per a la igualtat de gènere: polítiques de gènere, llenguatge no sexista, drets del col·lectiu LGTB i delictes d'odi.	Regidoria d'Inspecció General de Servicis.	Nombre de cursos per servici i any realitzats. Nombre de participants per curs i any realitzat. Puntuació mitjana de valoració del curs. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.3 Introduir l'enfocament de gènere en els pressupostos municipals.	8.1.3.1 Formació de pressupostos públics amb enfocament de gènere.	Regidoria d'Inspecció General de Servicis.	Nombre de cursos. Nombre de persones participants Import econòmic o mitjans propis.
	8.1.3.2 Implementar progressivament l'enfocament de gènere en els pressupostos municipals.	Regidoria d'Hisenda. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de servicis que han introduït la perspectiva de gènere en els pressupostos. Import econòmic o mitjans propis.
	8.1.3.3 Introduir com a annex preceptiu i no vinculant en els pressupostos un informe d'impacte de gènere.	Regidoria d'Hisenda. Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre de servicis que han introduït informes d'impacte de gènere en els pressupostos. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.4 Coordinar accions encaminades que totes les àrees de l'Ajuntament incorporen en les seues polítiques l'enfocament de gènere.	8.1.4.1 Des de la Comissió Tècnica Interàrees i Promoció es treballarà: <ul style="list-style-type: none"> • La incorporació de noves àrees i servicis, fins a arribar a la totalitat d'àrees municipals. • El seguiment de l'aplicació de les clàusules d'igualtat en les contractacions municipals. • El seguiment de l'adequació dels pressupostos de cada àrea a l'enfocament de gènere. • El seguiment de certàmens i premis perquè els reconeixements siguen igualitaris i els jurats paritaris. 	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'àrees incorporades a la comissió per any. Nombre d'àrees total en la comissió Nombre de plecs amb clàusules d'igualtat per any. Despeses per regidories i any d'accions del Pla. Nombre indicadors de transversalització per regidoria Nombre de certàmens i premis igualitaris per any. Nombre de jurats paritaris per any.

8.1 Potenciar la transversalitat de la perspectiva de gènere entre totes les àrees municipals

Mesures	Accions	Agent responsable	Indicadors orientatius d'avaluació
8.1.5 Monitorar el compliment dels objectius i el desenvolupament de les accions des de les diferents àrees municipals.	8.1.5.1 Seguiment de la transversalització en l'execució d'accions com a part de l'avaluació anual del Pla.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Percentatge de compliment de les accions per regidoria. Import econòmic o mitjans propis .
	8.1.6 Realitzar estudis o investigacions relacionats amb les accions del Pla.	8.1.6.1 Sistematització de dades, estudis i investigacions en matèria d'igualtat de les diverses àrees municipals per a la conformació del futur observatori d'igualtat de la ciutat.	Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Control Administratiu. Oficina d'Estadística
8.1.6.2 Elaboració i publicació de "Les dones a la ciutat de València".		Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Control Administratiu. Oficina d'Estadística	Data publicació. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.6.3 Actualització del diagnòstic de gènere de la ciutat de València.		Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives. Regidoria de Control Administratiu. Oficina d'Estadística	Data actualització. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.6.4 Realització de consultes ciutadanes respecte a temes d'igualtat, per mitjà del Baròmetre de l'Oficina Estadística.		Regidoria de Control Administratiu. Oficina d'Estadística	Nombre de consultes per any. Import econòmic o mitjans propis.
8.1.6.5 Suport a realització d'investigacions que es consideren necessàries per a l'èxit dels objectius del Pla.		Regidoria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.	Nombre d'investigacions realitzades per any. Import econòmic o mitjans propis.

Seguiment i avaluació

Entenem l'avaluació com un aspecte bàsic de la planificació que té per objecte determinar en quina mesura s'han aconseguit els objectius prèviament dissenyats, i com un exercici de rendició de comptes amb el conjunt de la ciutadania, actuació inexcusable d'una administració pública moderna i transparent.

L'avaluació, des del moment en què ens permet conèixer el grau d'execució del que s'ha previst i les possibles deficiències, incidències, dificultats, etc. o fins i tot oportunitats que s'hagen produït, es planteja com la base per a millorar o perfeccionar les actuacions futures. El contingut del seguiment i avaluació que es realitza ha de tindre necessàriament un component quantitatiu i també un altre de qualitatiu. És a dir, interessa conèixer tant el que s'ha fet com quines repercussions ha tingut per a les persones, especialment per a les dones, i el seu benestar, protecció o defensa dels seus drets.

Així, es dissenyaran uns instruments àgils de recollida d'informació sobre l'execució de les accions programades que permeten saber quins s'han executat, quins no i entre estes quantes han pogut ser objecte d'alguna actuació inicial. Complementàriament, el control dels indicadors que s'inclouen en cada una de les accions aportarà informació útil per a este seguiment de tipus quantitatiu.

La part qualitativa de l'avaluació estarà basada en l'opinió que les mateixes persones objecte del Pla ens faciliten:

- Dones usuàries dels diferents programes o les que acudisquen als servicis d'informació i assessorament.
- Altres persones, dones o homes, que hagen sigut ateses d'alguna manera des del Pla.
- Professionals dels diferents servicis municipals i institucions públiques i privades implicades en alguna àrea del Pla.
- Entitats del moviment associatiu que hagen conegut o utilitzat algun recurs o programa.

Instruments com un qüestionari per a consultes sobre grau de satisfacció o altres que es dissenyen des d'un plantejament de qualitat i excel·lència han d'utilitzar-se de manera generalitzada i automàtica per a tindre sempre actualitzada l'opinió de les persones a les quals es dirigix este pla.

Així, perquè, l'avaluació del Pla té diversos objectius:

- Aconseguir avanços significatius en matèria d'igualtat entre dones i homes, des de l'adaptació constant a la realitat. El fet que any a any puguen ajustar-se les actuacions a les novetats socials tracta d'assegurar-ho.
- Fomentar la transversalitat en totes les fases del Pla, especialment en les de disseny, execució i avaluació, implicant la totalitat de les àrees municipals, regidories i servicis a través de la Comissió Tècnica Interàrees Municipals.
- Assegurar la participació activa en l'avaluació de totes les instàncies implicades en el Pla, internes i externes.

En el marc d'esta perspectiva de participació, apuntem l'últim aspecte del seguiment i l'avaluació d'este pla.

Es crearà una subcomissió del Consell Municipal de les Dones i per la Igualtat per a facilitar la participació d'este òrgan en l'avaluació del Pla. L'objectiu d'esta subcomissió és servir de via per a recollir aportacions al seguiment i l'avaluació, però també a la programació dels exercicis següents. L'informe de seguiment i avaluació i la programació de l'exercici següent es donaran a conèixer al conjunt del Consell biennalment.

